

Informatie over noodsituaties en noodlocaties

Alles wat u moet weten over noodsituaties, op één plek.

Weet jij wat je moet doen in geval van nood?

Wat doet u als morgen opeens de stroom uitvalt en het alarmnummer niet meer bereikbaar is? Wij denken er liever niet aan, maar een noodsituatie kan iedereen op elk moment overkomen. Daarom is goede voorbereiding belangrijk.

De meest waarschijnlijke noodsituaties in Nederland zijn stroomstoring, wateroverlast, uitval van drinkwater, uitval van het alarmnummer en paniek in de menigte. Het is van groot belang dat u goed voorbereid bent in een geval van nood.

Voor elke noodsituatie is één van de belangrijkste voorbereidende taken het maken van een noodpakket. In een noodpakket zit een verzameling aan basisbenodigdheden, hierbij kunt u denken aan onder andere drinkwater, lang houdbaar voedsel, EHBO-voorzieningen en noodcommunicatie. Door van tevoren een noodpakket samen te stellen kunt u ervoor zorgen dat u goed voorbereid bent op een noodsituatie.

Sla mij om!

 GEMEENTE HOORN

Scan de QR code op de achterkant of ga naar **info-noodsituaties.cms.webnode.nl** voor meer informatie.

Figuur 1: De voorkant van de flyer, waarop de QR-code van de website met het overzicht van de stand van zaken staat

Dit is een uitgetypte versie van de website: <https://info-noodsituaties.webnode.nl>

Auteurs: Anne van Selm, Raya Miteva en Tessa Lakeman

Inhoudsopgave

Waar is dit overzicht voor?	3
Wanneer is er sprake van een noodsituatie?.....	3
Algemene gevolgen	4
Welke organisaties zijn betrokken bij de crisisbeheersing en wat doen ze?	7
Stroomstoring	11
Overstroming en wateroverlast	14
Noodlocaties.....	17
Literatuurlijst.....	18

Waar is dit overzicht voor?

In dit overzicht vindt u alles wat te maken heeft met noodsituaties. Het doel van dit overzicht is dat u als burger goed geïnformeerd bent over de oorzaken en gevolgen van noodsituaties en dat, in het geval van nood, u weet wat u moet doen. U kunt in het overzicht de volgende zaken verwachten te zien:

- Wat noodsituaties (zoals langdurige stroomuitval of wateroverlast) zijn en welke gevolgen deze veroorzaken;
- Hoe u zich kunt voorbereiden in geval van nood, zoals de stappen volgen van de DENK Vooruit campagne;
- Welke organisaties betrokken zijn bij de crisisbeheersing, zoals de NIPV, en wat ze doen;
- Naar welke locaties u kunt in geval van nood, en waarom u daar heen zou moeten.

Wanneer is er sprake van een noodsituatie?

Er is sprake van een noodsituatie wanneer het dagelijks leven ernstig wordt verstoord of u niet meer veilig of zelfstandig thuis kunt blijven. Denkt u hierbij aan een (langdurige) stroomuitval, waardoor communicatie, verwarming of medische hulpmiddelen niet meer functioneren, of aan wateroverlast, zoals overstromingen of ernstig weer. Het is van belang dat u bij een noodsituatie goed voorbereid bent en weet wat u kunt verwachten. Hieronder kunt u overzichten vinden van alle informatie die van belang is om te weten bij de noodsituaties 'langdurige stroomuitval' en 'wateroverlast'.

De verantwoordelijkheid voor een goede aanpak in geval van (een dreiging van) een brand, ramp of crisis ligt binnen de gemeente bij de burgermeester. Als de (dreiging van) een brand, ramp of crisis plaatsvindt in meerdere gemeentes tegelijkertijd, dan ligt deze verantwoordelijkheid bij de voorzitter van de betreffende veiligheidsregio. Een veiligheidsregio is een gebied waarin verschillende organisaties, zoals de hulpdiensten, samen zorgen voor de veiligheid van dat gebied. (*Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025*)

Algemene gevolgen

Verschillende noodsituaties leiden wel vaak tot dezelfde gevolgen, zoals dat er uitval van het drinkwater, uitval van het alarmnummer (112) en/of paniek in de menigte kan plaatsvinden. In dit soort gevallen is het ook van belang dat u weet wat u kunt doen. Hieronder staat over de hierboven genoemde vaak voorkomende gevolgen belangrijke informatie beschreven.

Uitval van drinkwater

De volgende dingen kunt u zelf doen als er sprake is van een uitval op het drinkwater:

- Sloopwater of water dat is opgevangen in een regenton kan worden gebruikt voor bijvoorbeeld het doorspoelen van het toilet, echter kan dit water niet worden gebruikt om op te drinken. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Hulp aanbieden aan mensen in uw omgeving die hulp nodig hebben. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Ervoor zorgen dat u goed bent voorbereid op een situatie waarbij er uitval van drinkwater is. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*

Op de volgende manieren kunt u ervoor zorgen dat u goed voorbereid bent op de uitval van het drinkwater:

- Een noodpakket maken die u kunt gebruiken in geval van nood, dit noodpakket moet onder andere water hebben waar u minimaal 3 dagen van kan leven en lege flessen. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Een bad of extra flessen vullen met drinkwater. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Als u in een hoogbouwwooning woont is het van belang dat u weet hoe u de beheerder van de hoogbouw kunt bereiken die de hydrofoor weer kan aanzetten als deze uitstaat. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- De calamiteitenzender NH Nieuws instellen op de radio en/of televisie. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Telefoon instellen op het ontvangen van NL-Alert. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*
- Het bespreken van de uitval van drinkwater met familie, vrienden en burens. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*

Bij een korte storing van het drinkwater kunt u eerst de website van het drinkwaterbedrijf, die voor jouw drinkwater zorgt, raadplegen. Bij een langere/grotere storing van het drinkwater bekijkt de veiligheidsregio wat voor invloed dit zal hebben op zowel de openbare orde als de veiligheid. *(Uitval Drinkwater | VRZW, z.d.)*

Uitval van het alarmnummer (112)

Als er een storing is kan het mogelijk zijn dat het alarmnummer niet of slecht bereikbaar is. Als dit zo is dan moet u eerst proberen om 112 te bereiken via een vaste telefoon, in plaats van een mobiele telefoon. Als het niet mogelijk is om 112 te bereiken, maar het lukt wel om andere nummers te bellen, dan zal de overheid voor een vervangend nummer zorgen (0343-750112). *(Uitval 112 | VRZW, z.d.)*

Via de 112 app kunt u de meldkamer ook bereiken. Als u in nood bent en het is überhaupt niet mogelijk om een nummer te bellen of de app te bereiken, dan kunt u een melding doen bij het dichtstbijzijnde politiebureau, brandweerpost of ziekenhuis. *(Uitval 112 | VRZW, z.d.)*

Paniek in de menigte

Paniek in de menigte is een gevaarlijke situatie die ontstaat bij grootschalige evenementen, rellen of rampen, vaak door een onverwachte gebeurtenis. Mensen raken in blinde paniek en proberen massaal weg te komen, wat leidt tot verdrukking. Hierbij kunnen ernstige letsels ontstaan.

Als er paniek ontstaat in een mensenmassa, dan kunt u de volgende dingen doen:

- Het is belangrijk om kalm te blijven en eventuele aanwijzingen van de organisatie en hulpdiensten op te volgen, ook kunt u informatieborden en sociale media in de gaten houden. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*
- Probeer zo snel mogelijk uit de drukte weg te komen. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*
- De sociale media of website van VRZW volgen voor updates over het incident en wat u moet doen. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*
- Kinderen en mensen die slecht ter been zijn optillen. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*
- Gewonden helpen door 112 te bellen en extra ruimte creëren voor deze slachtoffers. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*
- Alleen bellen en mobiele internetdiensten gebruiken als het noodzakelijk is, het telefoonverkeer kan namelijk uitvallen bij een incident met veel mensen. *(Paniek in Menigte | VRZW, z.d.)*

De volgende dingen kunt u doen om goed voorbereid te zijn voor als er paniek in een menigte uitbreekt:

- Verdiep u in de veiligheidsmaatregelen en hoe de organisatie u op de hoogte houdt bij een calamiteit voordat u naar een evenement toe gaat. (*Paniek in Menigte | VRZW, z.d.*)
- Sociale media en de pers in de gaten houden. (*Paniek in Menigte | VRZW, z.d.*)
- Spreek af wie er verantwoordelijk is voor eventuele kinderen die meegaan naar het evenement. (*Paniek in Menigte | VRZW, z.d.*)
- Check voor nooduitgangen op het evenemententerrein. (*Paniek in Menigte | VRZW, z.d.*)
- Spreek een ontmoetingsplek af als u met meerdere mensen bent. (*Paniek in Menigte | VRZW, z.d.*)

Welke organisaties zijn betrokken bij de crisisbeheersing en wat doen ze?

Er zijn vele organisaties betrokken bij de crisisbeheersing. Onder andere veiligheidsregio's, DARES, de NIPV en de Denk vooruit campagne maken een deel uit van de crisisbeheersing. Deze organisaties zorgen er allemaal voor dat Nederland zo goed mogelijk voorbereid is op en beschermd is tegen noodsituaties. Daarnaast zorgen ze in het geval van een noodsituatie er ook voor dat er zo snel mogelijk teruggekeerd kan worden naar een gewenste situatie. Hieronder staat over de hierboven genoemde organisaties belangrijke informatie voor u weergegeven.

Veiligheidsregio's

Algemene informatie

Nederland heeft 25 veiligheidsregio's. Hiernaast in figuur 2 zijn de veiligheidsregio's weergegeven. Deze veiligheidsregio's zorgen allemaal voor de veiligheid van dat gebied. Elke veiligheidsregio bevat één of meerdere brandweerposten. De veiligheidsregio's maken ook afspraken in het geval van rampen en crises. Hierbij is het van belang dat er een goede samenwerking is tussen hulpverleningsdiensten, overheden, bedrijven en burgers. (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025)

Taken

De veiligheidsregio's hebben veel taken. De belangrijkste taken van de veiligheidsregio's zijn:

- Voorbereiden op risico's, rampen en crises. Een voorbeeld van een manier om hierop voor te bereiden is door vluchtroutes in woonwijken te bedenken. Een ander voorbeeld is het maken van afspraken op het gebied van incidentenbestrijding.
- Coördinatie, beheersing en bestrijding van rampen en risico's. In geval van nood zullen de brandweer, geneeskundige hulpverlening (GHOR), politie en gemeenten samenwerken om ervoor te zorgen dat er zo snel mogelijk teruggekeerd kan worden naar de gewenste situatie. Ondanks dat er een samenwerking is, hebben de verschillende partijen specifieke taken en verantwoordelijkheden.

(Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025)

Figuur 2: Landkaart waarop de veiligheidsregio's zijn weergegeven, geraadpleegd van (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025)

Brandweer

De brandweer is één van de belangrijkste onderdelen van een veiligheidsregio. Zelf heeft dit onderdeel ook verschillende taken, namelijk:

- Het voorkomen en bestrijden van branden;
- Advies geven aan burgers en bedrijven over het voorkomen van branden;
- Mensen en dieren in nood redden;
- Het helpen bij ongelukken met gevaarlijke stoffen.

(Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025)

DARES

DARES staat voor Dutch Amateur Radio Emergency Service en is een stichting die een betrouwbare noodcommunicatie biedt in het geval dat de conventionele systemen falen en de reguliere communicatievoorzieningen van hulpdiensten dus uitvallen. In het geval van een noodsituatie, zoals overstromingen, aardbevingen of langdurige stroomuitval, kunnen de communicatienetwerken van de veiligheidsregio's al snel tegen beperkingen aanlopen. In zulke noodsituaties zorgt DARES ervoor, samen met veiligheidsregio's en andere hulpdiensten, dat communicatie nog steeds mogelijk is. Ook biedt DARES "welfare"-communicatie, hiermee kunnen burgers die getroffen zijn door de situatie nog steeds contact houden met hun naasten. (*"DARES Handboek Versie 2.5"*, 2025)

NIPV

Het NIPV verspreidt informatie naar de burgers over onder andere crisisbeheersing en brandweertzorg. Ook wil het NIPV bijdragen aan de maatschappelijke, institutionele en bestuurlijke weerbaarheid en veerkracht van Nederland met behulp van onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie. Oftewel hoe mensen, organisaties en bestuur omgaan met een crisis en/of noodsituatie en hoe ze dit dan weer herstellen.

(Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, 2025)

Alle gebeurtenissen die op het moment een bedreiging vormen, zoals de verandering van het klimaat en de energietransitie, kan de overheid niet in zijn eentje aangaan. Hierbij is ook de kracht van de samenleving (en dus ook de burgers) nodig. Publieke paraatheid, de gereedheid van het publiek om bij een crisis goed te handelen en hoe goed burgers en de samenleving voorbereid zijn op een crisis en/of noodsituatie, zijn aspecten die zorgen voor een weerbare en veerkrachtige samenleving. (*Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, 2024*)

Op het moment ligt de verantwoordelijkheid van de crisiscommunicatie bij de gemeente en van de risicocommunicatie bij de veiligheidsregio's. Als er sprake is van een crisis dan nemen de gemeenten en de veiligheidsregio's meestal het voortouw, echter worden de processen zoals de bevolkingszorg, nafase en herstel over het algemeen door de burgers zelf georganiseerd. Om dit soort platforms in stand te houden is er een voortdurende aandacht, een sterke visie, goed leiderschap en zijn er voldoende middelen nodig. *(Nederlands Instituut Publieke Veiligheid, 2024)*

Denk vooruit campagne

Denk vooruit is een overheids campagne die zich richt op het voorbereiden van burgers op noodsituaties. De voorbereiding gaat aan de hand van drie stappen.

1. Het maken van een noodpakket

Met een noodpakket bent u de eerst 72 uur na een ramp of noodsituatie goed voorbereid. De meeste spullen heeft u waarschijnlijk al thuis liggen, dit zijn namelijk:

- Water, denk aan 3L per persoon per dag;
- Eten dat lang houdbaar is, zoals noten/groente in blik of gedroogd fruit;
- Radio op batterijen/mobiel met powerbank;
- Zaklamp met extra batterijen, kaarsen en lucifers;
- EHBO-doos;
- Dekens;
- Fluitje;
- Contant geld, €70 per volwassene, €30 per kind;
- Gereedschap;
- Desinfecterende gel, wc-papier, natte doekjes, maandverband, tandpasta en tandenborstel;
- Kopieën van identiteitsbewijzen en een lijstje met belangrijke telefoonnummers
- Reservesleutels huis en auto;
- Persoonlijke spullen die van toepassing zijn, zoals babyvoeding, medicijnen, eten en drinken voor uw huisdier.

(Stel Je Noodpakket Samen | Denk Vooruit, 2025)

2. Het maken van een noodplan

Het is handig om van tevoren bedacht te hebben hoe u bepaalde situaties aanpakt in geval van nood. Denk hierbij aan wie de kinderen ophaalt van school, hoe u uw partner kan bereiken als zijn/haar telefoon het niet doet, hoe u de zorg krijgt die u nodig heeft als u afhankelijk bent van thuiszorg/medische apparatuur, etc. Dit kunt u onder andere doen met een formulier die u kunt uitprinten waar u alle belangrijke informatie overzichtelijk op kan schrijven. *(Maak een Noodplan | Denk Vooruit, 2025)*

Bij dit formulier komt u terecht door op deze link te klikken:

<https://www.denkvooruit.nl/bereid-je-voor/noodplan>

3. Het praten met elkaar en elkaar helpen

Bij het voorbereiden voor een crisis denken mensen vaak al aan het samenstellen van een noodpakket of noodplan, maar niet iedereen denkt aan de derde stap: het in gesprek gaan met elkaar. Als u twijfels hebt of angstig bent, is het van belang om met uw naasten te communiceren. Het zorgt ervoor dat u minder alleen zal voelen, maar ook dat u op de hoogte bent met hoe anderen zich voelen over de problemen.

Daarnaast geeft dit inzicht in de mate waarin zij zich hebben voorbereid op dergelijke crises. Dit kan ervoor zorgen dat u iemand, die nog niet goed nagedacht heeft over een noodsituatie, kunt steunen. Uiteraard kan het ook zijn dat u juist degene bent die zich zorgen maakt en heb uzelf iemand nodig om met u mee te denken. (*Praat Erover | Denk Vooruit, 2025*)

Stroomstoring

Algemene informatie

In de huidige tijd zijn wij allemaal erg afhankelijk van elektriciteit. De gevolgen van een stroomstoring zijn dan ook vaak groot. Het is daarom gunstig om vooruit te denken en voorbereidt te zijn op een langdurige stroomstoring. *(NOS op 3, 2019) (Geen Stroom | Denk Vooruit, 2025)*

Oorzaken

Een stroomstoring vindt meestal onverwachts plaats. Er zijn meerdere oorzaken die een stroomstoring kan hebben. Voorbeelden hiervan zijn sabotage van buitenaf (zoals een cyberaanval), overbelasting van het netwerk of een overstroming. *(Ijmond Nieuws, 2025) (Geen Stroom | Denk Vooruit, 2025)*

Gevolgen

Stroomuitval heeft als gevolg dat er onprettige situaties ontstaan die al heftiger worden als de stroomstoring langer plaatsvindt. De gevolgen van een langdurige en grootschalige stroomstoring zijn:

- Huishoudens komen zonder elektriciteit te zitten. Hierdoor zal de verwarming niet meer functioneren, wat kan leiden tot levensbedreigende situaties in de winterperiode. *(Wat te doen bij | VRZW, z.d.)*
- Het telefoonverkeer zal niet meer functioneren. Zendmasten zullen namelijk zonder stroom zitten, waardoor bellen niet meer mogelijk is. Dit kan leiden tot een gevaarlijke situatie. De burgers zullen namelijk het noodnummer 112 niet meer kunnen bereiken. Bij een grote of lange storing zullen hulpdiensten ook grote effecten ervaren, doordat de telefoonlijn en andere verbindingen uit zullen vallen. *(Wat te doen bij | VRZW, z.d.) (Ijmond Nieuws, 2025)*
- Er kan niet getankt worden. *(Ijmond Nieuws, 2025)*
- Pompen van de drinkwatervoorzieningen vallen uit, waardoor drinkwater niet meer te verkrijgen is uit de kraan. *(Ijmond Nieuws, 2025)* Dit heeft ook als gevolg dat het toilet nog maar één keer doorgespoeld worden. *(NOS op 3, 2019)*
- Treinen, metro's en trams zullen niet meer kunnen rijden. Het kan zelfs voorkomen dat er een trein acuut tot stilstand komt in bijvoorbeeld een weiland. *(Ijmond Nieuws, 2025) (NOS op 3, 2019)*
- Liften werken niet meer. *(NOS op 3, 2019)* Het kan zijn dat er mensen in een lift vast komen te zitten en deze gered moeten worden. Daarnaast kan dit ook

problemen veroorzaken tot mensen die hiervan afhankelijk zijn door hun lichamelijke gezondheid.

- Verkeerslichten vallen uit met als gevolg veel chaos op de weg. (NOS op 3, 2019)
- Koelkasten en diepvriezers vallen uit. (NOS op 3, 2019) Hierdoor zal voedsel bederven en kan er een te kort aan voedsel komen.
- Er zal economische schade zijn. (NOS op 3, 2019)
- De waterhuishouding, zoals stuwen en gemalen vallen uit. Het gevolg hiervan is dat er overstromingen zullen ontstaan. (NOS op 3, 2019)

In de meeste gevallen wordt een stroomstoring binnen twee uur opgelost en leidt het niet tot grote gevolgen. Kleine stroomstoringen worden opgelost door regionale netbeheerders. Regionale netbeheerders zijn verantwoordelijk voor het leveren van elektriciteit. (Nationaal Crisisplan Elektriciteit, 2022)

Aanpak

Bij de aanpak van een langdurige en grootschalige stroomstoring zijn er veel verschillende partijen betrokken. Deze zorgen er samen voor dat de gevolgen beperkt kunnen worden en de situatie zo snel mogelijk terugkeert naar de oorspronkelijke situatie.

Uiteraard kunt u als burger ook bijdragen in de aanpak. In het geval van een stroomstoring kunt u de volgende dingen doen:

'Dingen om te doen bij een stroomstoring:

- *Meld de storing bij het gratis Nationaal Storingsnummer 0800 9009.*
Kijk voor informatie over het getroffen gebied en de verwachte duur van de stroomuitval op www.liander.nl of volg [Liander op X](#).
- *Heeft u nog internet? Kijk op deze website of volg [@VrZW op X](#) voor actuele informatie.*
- *Geen tv of internet? Luister dan met uw radio op batterijen of autoradio naar [calamiteitenzender NH Nieuws](#).*
- *Bel alleen bij noodgevallen het alarmnummer 112.*
- *Voorkom overbelasting van het mobiele telefoonnetwerk. Bel niet onnodig en houdt uw gesprek kort.*
- *Hebt u familie, vrienden of burens die zich niet of minder goed kunnen redden? Kijk dan of ze hulp nodig hebben.*
- *Gaat u de weg op? Straatverlichting, verkeerslichten, matrixborden, spoorwegovergangen en bruggen werken mogelijk niet.*

- Wanneer het koud is, verblijf dan in een kleine ruimte en doe gordijnen dicht. Zo voorkomt u dat de kou naar binnen komt en warmte naar buiten gaat;
- Voorkom koolstofmonoxidevergiftiging. Maak geen (open) vuur in afgesloten ruimtes. Gebruik liever dekens en kleding om u warm te houden.'

(Wat te doen bij | VRZW, z.d.)

Voorkomen en voorbereiding

Om een stroomuitval te voorkomen zijn er samen door alle Europese netbeheerders regels opgesteld. Deze regels verzekeren de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening. *(Geen Stroom | Denk Vooruit, 2025)*

Daarnaast is ook het bestuur van de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor de voorbereiding. *(Nationaal Crisisplan Elektriciteit, 2022)*

Tot slot kunt u als burger zich ook voorbereiden op een stroomstoring. Dit kunt u doen door ervoor te zorgen dat ze een noodpakket in huis hebben. Wat dit noodpakket moet bevatten staat aangegeven onder het kopje 'Denk vooruit campagne'. Als u door uw lichamelijke gezondheid afhankelijk bent van stroom, moeten u ervoor zorgen dat u extra goed voorbereid bent. Het is namelijk niet altijd mogelijk om tijdens een stroomuitval hulp te krijgen. Tot slot kunnen burgers met een beperking voordeel ervaren als zij met familie, vrienden of burens dit besproken hebben. *(Wat te doen bij | VRZW, z.d.)* Als u een beperking heeft, dan raden wij het dus aan om dit te bespreken met familie, vrienden of burens.

Overstroming en wateroverlast

Algemene informatie

Wateroverlast vindt plaats bij ongemak en schade veroorzaakt door een teveel aan water, vaak door een langdurige periode van hevige regenval of verzadigde grond. Het water kan niet snel genoeg weg via riool of bodem, wat leidt tot ondergelopen straten, kelders en tuinen.

Oorzaken

Er zijn meerdere situaties die verantwoordelijk kunnen zijn voor wateroverlast, zoals een overstroming. De klimaatverandering die op dit moment speelt is van grote invloed op wateroverlast. Door klimaatverandering is de waterstand in onder andere rivieren en meren aan het stijgen. Ook zorgt het ervoor dat extreme weeromstandigheden, zoals zware regenval, vaker voorkomen. *(Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2025)*

Ook zorgt de klimaatverandering ervoor dat extreme weeromstandigheden, zoals zware regenval, vaker voorkomen. *(Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2025)*

Wateroverlast door regenval komt voor in twee vormen. De eerste is hevige neerslag in een korte periode van tijd en de tweede is neerslag die voor een lange tijd aanhoudt. In stedelijke gebieden komt het vaker voor dat de rioleringen slecht(er) functioneren en hierdoor niet in staat zijn om grote hoeveelheden regenwater snel af te voeren. Het regenwater kan hierdoor niet wegstromen en zal zich ophopen op andere plekken, zoals straten en pleinen. *(Hoe Kan Wateroverlast Ontstaan?, z.d.)*

Gevolgen

Overstromingen hebben veel grote gevolgen. Deze gevolgen zijn:

- Schade aan gebouwen, woningen en de infrastructuur van het betreffende gebied;
- Geen beschikking meer tot drinkwater als de drinkwaterlocaties zijn overstroomd;
- Uitval van elektriciteit- en telecomnetwerken, hierdoor is er op dat moment geen beschikking mogelijk tot de telefoon, het internet en de televisie;
- Gaslevering komt stil te staan, doordat gasleidingen onder druk komen te staan;
- Het ontstaan van ernstige schade en vervuiling als een locatie waar olie en/of andere schadelijke stoffen worden verwerkt overstroomt;
- Als landbouwgronden overstromen kunnen de gewassen beschadigen, wat kan leiden tot een tekort aan deze gewassen;
- Ziekenhuizen zijn onbereikbaar door de overstroming, hierdoor kunnen mensen niet de medische hulp krijgen die ze nodig hebben.

(Wat Zijn de Gevolgen van een Overstroming?, z.d.)

Voorkomen en voorbereiden

Ter voorbereiding van een overstroming kunnen de volgende acties worden ondervonden:

- Een noodpakket klaar hebben staan die van pas kan komen in het geval van een crisis of noodsituatie, dit noodpakket kan uit verschillende dingen bestaan die van pas zouden kunnen in geval van nood. *(Overstroming - Risicokaart, 2025)*
- Een variatie aan mogelijke adressen hebben waar u terecht kan in het geval van een crisis of noodsituatie. *(Overstroming - Risicokaart, 2025)*
- Mogelijke routes uitzoeken om bij deze adressen en/of noodlocaties te komen. *(Overstroming - Risicokaart, 2025)*
- Van tevoren kijken welke plekken (het meeste) gevaar lopen in het geval van een overstroming en wateroverlast en kijken of uw eigen huis gevaar loopt, ook kunt u onderzoeken hoe hoog het water ongeveer zal staan op bepaalde plekken. *(Overstroming | Denk Vooruit, 2025)*
- Zorgen dat er droge en warme dekens/handdoeken op voorraad liggen die u warm en droog kunnen houden. *(Overstroming | Denk Vooruit, 2025)*
- Overleggen met mensen uit de buurt hoe jullie elkaar kunt helpen in het geval van een overstroming en wateroverlast. *(Overstroming | Denk Vooruit, 2025)*

- Genoeg voedsel, drinken en medicijnen in opslag hebben liggen. (*Overstroming | Denk Vooruit, 2025*)
- Vluchtwegen bedenken/creëren voor als uw huis niet meer kan worden verlaten via de voordeur. (*Overstroming | Denk Vooruit, 2025*)

Tijdens een overstroming is het van groot belang dat u naar de rampenzender luistert en alle aanwijzingen van onder andere de veiligheidsregio opvolgt. Als u nog aan het wachten bent op hulp moet u ervoor zorgen dat u op een veilige en hoge plek zit, vermijdt zoveel mogelijk contact met het water (loop of rijd hier dus niet doorheen) vanwege een sterke stroming in het water die u kan meesleuren. Het is belangrijk om te zorgen dat u zelf veilig bent, als dit zo is dan kun u mensen in de buurt helpen als hun hulp nodig hebben. (*Overstroming - Risicokaart, 2025*)

Als er dreigt een overstroming te komen dan word u gewaarschuwd via de sirene (luchtalarm), de lokale televisie en/of radio, sms of via geluidswagens van brandweer/politie (waarschuwingsvoertuig). (*Overstroming | Denk Vooruit, 2025*)

Noodlocaties

Er zijn twee verschillende soorten noodlocaties waar u terecht zou kunnen in geval van nood. Dit zijn de noodsteunpunten en de noodopvanglocaties.

Noodsteunpunten worden geregeld door de veiligheidsregio's. Ze bieden tijdelijke hulp, deze locaties zijn dus niet bedoelt voor een langdurig verblijf. Bij een noodsteunpunt wordt u voorzien van informatie, communicatie en ondersteuning. U kunt hier terecht als er bijvoorbeeld een storing is in de communicatienetwerken en u geen contact kunt krijgen met hulpdiensten of uw dierbaren. *(VNOG Start Pilot met Gemeentelijke Noodsteunpunten in Vier Gemeenten, z.d.)*

Noodopvanglocaties worden geregeld door gemeenten. Ze zijn bedoeld voor een langer verblijf. Bij noodopvanglocaties kunt u tijdelijk onderdak krijgen. De noodopvanglocaties zijn dan ook voorzien van slaapplekken en andere basisvoorzieningen. Noodopvanglocaties zijn bedoeld voor situaties waarin u niet in uw eigen huis kunt blijven en er geen andere veilige plek voor u beschikbaar is. Een voorbeeld hiervan is als uw woning in een risicogebied ligt of u niet (meer) over voldoende basisvoorzieningen beschikt, zoals schoon water. *(Noodopvang en Tijdelijke Gemeentelijke Opvang, z.d.)*

Literatuurlijst

Hieronder staan alle bronnen die benut zijn tijdens het samenstellen van dit overzicht op alfabetische volgorde.

Bereid je voor | Denk vooruit. (2025, 25 november). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 19 november 2025 van <https://www.denkvooruit.nl/bereid-je-voor>

Geen stroom | Denk vooruit. (2025, 26 augustus). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 16 november 2026 van <https://www.denkvooruit.nl/risicos/risicos-in-nederland/geen-stroom>

DARES handboek versie 2.5. (2025). In dares.nl. Geraadpleegd op 25, 28 en 30 september en 6 oktober

Hoe kan wateroverlast ontstaan? (z.d.). Kennisportaal Klimaatadaptatie. Geraadpleegd op 16 en 27 oktober 2025 van <https://klimaatadaptatienederland.nl/kennisdossiers/wateroverlast/wateroverlast-ontstaan/>

IJmond Nieuws. (2025, 29 maart). *DARES noodcommunicatie zoekt vrijwilligers* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 25 en 30 september en 6 oktober 2025 van <https://www.youtube.com/watch?v=Ih9L19xE3jw>

Maak een noodplan | Denk vooruit. (2025, 17 november). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 19 november 2025 van <https://www.denkvooruit.nl/bereid-je-voor/noodplan>

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2026, 26 januari). *Normaal Amsterdams Peil (NAP)*. Geraadpleegd op 3 Februari 2026 van <https://www.rijkswaterstaat.nl/zakelijk/open-data/normaal-amsterdams-peil>

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2025, oktober 30). *Ruimte voor de rivieren*. Geraadpleegd op 16 en 27 oktober 2025 van <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/bescherming-tegen-het-water/maatregelen-om-overstromingen-te-voorkomen/ruimte-voor-de-rivieren>

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2025, 13 augustus). *Veiligheidsregio's. Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing* | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 30 september en 2, 16 en 27 oktober 2025 van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veiligheidsregios-en-crisisbeheersing/veiligheidsregios>

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid. (2025, 2 september). *Programma Versterken maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht*. Nederlands Instituut Publieke Veiligheid. Geraadpleegd op 11, 13, 17 en 19 november 2025

van <https://nipv.nl/programma-versterken-maatschappelijke-weerbaarheid-en-veerkracht/>

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid. (2024). *Verkenning naar het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht in tijden van crises*. Nederlands Instituut Publieke Veiligheid. Geraadpleegd op 19 november 2025 van <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2024/06/20240105-NIPV-Visiedocument-Weerbaarheid-en-Veerkracht.pdf>

Noodopvang en tijdelijke gemeentelijke opvang. (z.d.). Geraadpleegd op 1 December 2025 van [www.coa.nl](https://www.coa.nl/nl/noodopvang-en-tijdelijke-gemeentelijke-opvang). <https://www.coa.nl/nl/noodopvang-en-tijdelijke-gemeentelijke-opvang>

NOS op 3. (2019, 22 juni). *Wat er gebeurt als in heel Nederland de stroom uitvalt* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 6 oktober 2025 van <https://www.youtube.com/watch?v=U3Smc2NBSaE>

Overstroming | Denk vooruit. (2025, augustus 26). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 16 en 27 oktober 2025 van <https://www.denkvooruit.nl/risicos/risicos-in-nederland/overstroming>

Overstroming - risicokaart. (2025, februari 24). Risicokaart. Geraadpleegd op 16 en 27 oktober 2025 van <https://www.risicokaart.nl/risicosituaties/overstroming/>

Paniek in menigte | VRZW. (z.d.). Geraadpleegd op 25 en 30 November 2025 van <https://www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl/wat-te-doen-bij/paniek-in-menigte>

Praat erover | Denk vooruit. (2025, 17 november). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 19 november 2025 van <https://www.denkvooruit.nl/bereid-je-voor/praat-erover>

Stel je noodpakket samen | Denk vooruit. (2025, 26 november). Denk Vooruit. Geraadpleegd op 19 november 2025 van <https://www.denkvooruit.nl/bereid-je-voor/stel-je-noodpakket-samen>

Uitval drinkwater | VRZW. (z.d.). Geraadpleegd op 25 en 30 November 2025 van <https://www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl/wat-te-doen-bij/uitval-drinkwater>

Uitval 112 | VRZW. (z.d.). Geraadpleegd op 25 en 30 November 2025 van <https://www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl/wat-te-doen-bij/uitval-112>

VNOG start pilot met gemeentelijke noodsteunpunten in vier gemeenten. (z.d.). Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG). Geraadpleegd op 1 December 2025 van <https://www.vnog.nl/actueel/vnog-start-pilot-met-gemeentelijke-noodsteunpunten-vier-gemeenten>

Wat te doen bij | VRZW. (z.d.). Geraadpleegd op 6 oktober en 16 november 2025 van <https://www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl/wat-te-doen-bij>

Wat zijn de gevolgen van een overstroming? (z.d.). Kennisportaal Klimaatadaptatie. Geraadpleegd op 16 en 27 oktober 2025 van <https://klimaatadaptatienederland.nl/kennisdossiers/overstroming/gevolgen/>